

24/02/2012

00:00 h.

Penjant d'un fil

ELS CASINOS DE DETROIT

"Quan Detroit s'ensorrà, l'ajuntament va decidir obrir alguns casinos per fer alguns diners i revifar la ciutat"

Carles Boix

Fa una setmana justa em van invitar a fer una xerrada a la Universitat de Michigan, a la ciutat d'Ann Arbor, a uns quaranta-cinc minuts cap a l'oest del llac d'Eire i de Detroit. Com que tenia tota la tarda de dijous lliure, vaig demanar a la taxista (una polonesa emigrada poc abans de la caiguda del mur de Berlín) que, abans de dur-me a Ann Arbor, em portés a fer un volt per Detroit.

El temps era núvol, fred i ple de vent. L'hivern americà al Midwest (entre els Apalatxes i el Mississipi) és molt trist. No hi ha cel: només una massa grisa que comença arran de terra, just on s'acaba l'asfalt de l'autopista, i que puja immòbil per tots els costats de l'automòbil en marxa.

El meu interès a visitar Detroit era purament filosòfic. Liberals i marxistes, hegelians i gramscians ens han acostumat a creure que la història és una línia recta, una progressió incontestable, una tensió cap a una punt final. Per això mateix volia trobar un cas, una observació que em permetés constatar la possibilitat d'un fracàs col·lectiu.

Rodar per Detroit causa una gran impressió. En l'època esplendorosa de la Ford i de General Motors, a mitjans de segle vint, aquesta ex ciutat tenia 1,8 milions de persones. Ara només hi viuen unes 700.000. Encara hi un centre, però tot ell fet d'una juxtaposició incomprensible d'edificis incoherents. Alguns gratacels anodins dels anys quaranta. Un petit barri de cases-cubicle fetes per Mies Van der Rohe. Un carrer amb restaurants grecs i altaveus tronant una cançó de la Nana Mouskouri. Un carrer més enllà un gran espai obert amb grues aixecant el que, segons el rètol penjat a fora, serà la presó model·lica del comtat. Una església ortodoxa, de maó vermell. Un estadi de bàisbol immens. Sortint d'aquest centre caòtic, literalment encongit, raquític, avingudes envoltades de descampats, amb apartaments de finestres tapiades o casetes en runes. I, en un dels barris d'aquella teranyina de carrers sense immobles, gairebé disposat a l'atzar, l'anomenat **projecte Heidelberg**: cases i carcasses d'automòbils pintades en colors primàries, escultures fetes d'agregació de sabates i ninots de drap, rètols i pòsters amb lemes publicitaris d'un regust andywarholià, apel·lacions a Déu dibuixades amb rotulador. Un intent de fer veure que l'art és possible enmig del no-res. En realitat, la base perfecta per filmar-hi una pel·lícula americana de terror de la sèrie B.

Quan Detroit s'ensorrà, l'ajuntament va decidir obrir alguns casinos per fer alguns diners i revifar la ciutat. Per suposat, els casinos, que encara hi són, no van ser la causa de la crisi automobilística de Michigan ni de l'ensorrament de Detroit. Tanmateix, és innegable que aquella decisió de portar-los al bell mig d'una ciutat arruïnada fou un símptoma claríssim de la incapacitat de les classes dirigents del moment (des dels sindicats com la United Auto Workers als governadors de l'estat

de Michigan) d'imaginar un futur millor, de prendre la iniciativa, de fer servir tot el capital i coneixement autòctons per mantenir el que havia rebut el nom del París de l'Oest, de deixar-se arrossegat per la decisió més fàcil i, com m'explicaven a Ann Arbor l'endemà, de caure en mans dels grans cacics i especuladors de Detroit, com el sr. Matty Mouron, que controlen les propietats claus de la ciutat i bloquegen tot intent de reformar el sistema polític i legal existent.

Segur que algú hi troba, en tot això, una lliçó per a altres països i altres moments de la història.

4 **Narcís:** Catalunya no n'és USA ni de bon tros espanya! PD: Carles Boix, m...